

A kora bronzkori harangedényes kultúra és a késő bronzkori halomsíros kultúra telepjelenségei a legkorábbi objektumok a lelőhelyen. Egy római kori utat jeleztek annak árka, amely út É–D irányban metszette a nyomvonalat, de még azon belül (annak É-i szélén) elkanyarodott Ny felé és az út átkelt a patakon (gázló). A római kori úton keréknyomokat tártunk fel. A patakhoz közelebb az út egyik árkat vágó gödör talán a kora népvándorlás korra (germán?) datálható. Több késő avar kori (9. századi), Árpád-kori és késő középkori gödröt, valamint két keltezhetetlen tüzelőhelyet is találtunk. A középkori jelenségek közül a legérdekesebb egy földbe ásott, lépcsőn megközelíthető pincerendszer.

Egyelőre meghatározhatatlan két oszlophely-sorozat (kerítések?) kora. Ugyanígy kérdéses egy föld feletti, oszlopszerkezetes, talán gabonatarló és egy hasonló szerkezetű, de nagyobb alapterületű, ismeretlen funkciójú építmény kora is. Több jelenségből vettünk betöltés-mintát környezetrégészeti vizsgálatra.

Csepregúti-völgyre-dűlő II.: A nyomvonal 85+650–85+900 km-szelvényébe eső (7. sz.) lelőhelyből 12 354 m²-t humuszoltak le. Már ebből is világos volt azonban, hogy e lelőhelyünkhöz tartozik az 5. és 6. számmal jelölt is. Összefüggéseiket azonban majd csak a következő évben tisztázhatjuk. A tervezett csomópont É-i lehajtórészén 89, a főpályán 47, összesen 136 stratigráfiai egységet regisztráltunk. A területen egy késő(?) római kori település és egy ezen (ennek romjain?) megtelepedő kora (és késő?) népvándorlás kori lakosság emlékének találatok. Utóbbiak kerámiaművessége a római utána, ugyanakkor attól eltérő technológiai minőségű. Néhány avar korinak tűnő kerámiatöredék is felszínre került.

A feltárt jelenségek között vannak árkok, tűzrakóhely, továbbá sok gödör és oszlophely. A jelenségek betöltéséből az alábbi állatok csontjai kerültek begyűjtésre: ló, marha és kecske vagy birka, valamint kutya. Fémkeresővel érdekes kisleleteket találtunk a depók földjében: bronzérme, bronzkulcs, bronzlemez. Nagyon sok a vasszeg és az ólomöntecs, utóbbiak között votív is található.

Munkatársak: Nyerges Éva régész, Vámos Gábor vezető régésztechnikus, Hekli Hajnalka, Móricz Eszter és Halász Ferenc régésztechnikusok.

ILON GÁBOR

267. Nemesvámos, Patak utca

(Veszprém megye) U, Ró

2008. július 2–9. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a telken (Hrsz.: 932/85) új lakóház építéséhez kapcsolódóan. A földmunkával érintett terület összesen 26,48 m².

A sávalapok szélessége 40 cm volt. A főfalak mélysége 80–100 cm között változott, a közfalaké 70–80 cm volt. A felső 30 cm vastag bolygatott réteg alatt 30–40 cm vastag római kori réteg jelentkezett. Ez utóbbi apró kövekkel, helyenként teguladarabokkal kevert réteg volt. A római kori réteg alatt 40–50 cm vastag egyöntetű, világosbarna agyagréteg jelentkezett. Ebben a rétegben, a VI. szám-

mal jelölt fal árkában, durva, neolitik kerámiatöredéket gyűjtöttünk, de objektumot nem tudtunk meghatározni.

Az általunk X. számmal jelzett árokban bukkan elő a római kori falszakasz, amely csaknem a teljes árokszakszt elfoglalta. A tisztítás után nyilvánvaló lett, hogy két, egymáshoz nem kapcsolódó falszakaszból van szó. A tőle 8–10 cm-re kezdődő II. számú, szélesebb fal (pontos szélességét nem tudtuk lemérni) egy szakaszán későbbi beásás által okozott nagymértékű falkiszédést tapasztaltunk. Mindkét fal igen masszív, jó megtartású, fehér habarcsos kötőanyagú.

CSIRKE ORSOLYA

268. Németskér, Szluha-telek

(Tolna megye) Tő

A Hardi-érbe folyó, ÉNy–DK irányú patak Ny-i felén, a patak és a vele párhuzamos erdő közötti lucernatarlón néhány szürke korsótöredéket és egy délszláv fazék peremtöredékét gyűjtöttem 2008. február 21-én. A leletek jellege és intenzitása alapján a lelőhely valószínűleg egy rövid életű török kori település lehet.

K. NÉMETH ANDRÁS

269. Nógrád, Vár

(Nógrád megye) Kú

2008. október 6–21. között végeztük a régészeti feltárást, folytatva a korábbi évek kutatásait. Az ÉNy-i belső fal („Széchenyi-fal”) helyreállítása során előbukkan, s akkor csak futólag megvizsgált kőlépcső helyzetének és korának meghatározását tűztük ki célul.

Előkerült a „Széchenyi-fal”-ra merőleges fal folytatásában egy, részben csak alapozásában megmaradt, mindössze 60 cm széles támfal, mely az udvar ÉNy-i sarkának mélyebb szintjét választotta el a Ny-i rész magasabb szintjétől. Ez a támfal a „Széchenyi-faltól” mintegy 11,3 m-re É-ra fordul. Ebben az irányban 5,2 m hosszan tudtuk követni, a felszín lepusztult volta miatt azonban akár hosszabb is lehetett. Ezt a falat az udvar alsóbb szintjéről a felső szintre vezető lejtő (rámpa) Ny-i támfalának tarthatjuk. A két szint között az építéskor kb. 1,5 m, a vár pusztulásakor már csupán 1 m volt a szintkülönbség. A csekély előkerült leletanyag alapján a támfal 17. századi. Az É felé megdőlt támfal megtámasztására lapra faragott kövekből agyagba rakott É–D irányú támpillért építettek a támfal mellé a „Széchenyi-faltól” 2 m-re K-re. A magasabb udvarszinten K-i irányba lejtő, téglákkal és kövekkel kirakott csatorna került elő. E szintről indult a tavalyelőtt előkerült lépcsőmaradvány: 3 lépcsőfok maradt meg, a feljárat a nyugati fal melletti földtöltés tetejére vezetett. A lépcsőalapozást utólag építették a „Széchenyi-falhoz”, melyet ezen a szakaszon (nyilván a külső fal és az ebben elhelyezett árnyékszék megépítése után) visszabontottak. A kevés leletanyagban (esetleg egy faragott kőtöredék kivételével) a 16–17. századnál korábbra keltezhető leletanyag nem bukkan elő.